

Muhasebe Mesleğinin Toplum Tarafından Algılanması Üzerine Bir Alan Araştırması

A Field Study On The Perception Of Accounting Profession

By Society

Hasan ŞENOL¹

Öz

Dünyada muhasebe olaylarından kaynaklanan skandallar neticesinde toplumun muhasebe mesleğine bakış açısının ne olduğu merak edilmiştir. Bu noktadan hareketle dünya'da çeşitli ülkelerdeki algılamalarla kıyaslama açısından Türkiye özelinde Isparta ve Burdur illerinde toplum tarafından muhasebe mesleğinin nasıl algılandığını ortaya koymak amacıyla bu çalışma yapılmıştır. Bu amaçla yapılan ankete 579 kişi katılmıştır. Anket sonucunda muhasebe mesleğinin toplum nezdinde daha da tanınır hale gelmesi, işlevinin ne olduğunun bilinmesi, ne tür fonksiyonu icra ettiğinin anlatılmasının toplumsal bilinci artırmada yararlı olacağı, bunu da ülkemiz de kutlanan Muhasebeciler haftası ve Vergi haftası gibi zaman dilimlerinde ortaöğretim çağından başlayarak tüm toplumu bilinçlendirerek anlatılabileceği kanaatine ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Muhasebe Mesleği, Toplum

Abstract

It was wondered about how society view to accounting profession in the consequence of scandals that be derived from accounting events in the world. From this point forth this study was aimed to reveal that how accounting profession was perceived by the society in Isparta and Burdur provinces to Turkeyin terms of comparison with the perceptions in different countries of world. 579 participants were responded the questionnaire. In the result of questionnaire, it was come following conclusions that further to become recognized of accounting functiona, to be explained what kind of function accounting profession performs and all of these activities will be usefull to increase the social awareness. Furthermore it was proposed that all of these activities could be explained to all society beginning secondary education period in the time sections such as accountants week and tax week that is celebrated in our country.

Keywords: Accounting, Accounting Profession, Society.

¹ Yrd.Doç.Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi, hasansenol@sdu.edu.tr

1.GİRİŞ

Muhasebe mesleğinin ve meslek elemanlarının meşruluğuna yönelik toplumun algısı sadece muhasebecilerin kendileri tarafından değil toplumu oluşturan diğer katmanların bakış açılarına göre de şekillenen sözel ve zihinsel imajlarda kendini gösterir. Muhasebe ve muhasebecilerin imajlarına yönelik algılamaları bilmek çok daha geniş sosyal bir bağlam içinde muhasebecilik rollerini değerlendirmede bir önemi yansıtır. Muhasebe mesleği güven ve saygınlık imajını yansıtmayı gerekli kılar ve yetenekli üyeleri mesleğe çekmek ve meslekte çalışmalarını sürdürmede ödülleri, teşvikler ve mücadeleler sunar (Buffini-Cornell,2005:13-15).

Literatürde yapılan birçok çalışma, muhasebecilere toplum tarafından bakışın genelde olumsuz olduğunu ve bu algılamının basma kalıpcı düşüncelere ulaşacak şekilde geleceğin meslek adaylarını meslekten uzaklaştırdığını öne sürmüştür. Bu konudaki çalışmaların birçoğu muhasebecilerin rollerini sıkıcı, basit, hayalcilikten uzak, kesin ve kurallara bağlı olma yönünde basma-kalıpcı bir çerçevede kayıt tutan kişilerin yaptığı çalışma ile ilişkilendirir(Byrne-Willis, 2005:368; Clement vd, 2012:375).

Son dönemlerde dünyanın değişik ülkelerinde beklenmeyen özellikle 1997-98 Dünya Ekonomik Bunalımından sonra ortaya çıkan büyük şirket iflasları (Enron, ABD'de Worldcom'un iflası, Avustralya'da HIH, İtalya'da Parmalat, Hollanda'da Royal Ahold ve Birleşik krallıkta Equitable Life Assurance Society), muhasebe mesleğinin imajını olumsuz etkilemiş ve muhasebenin karşılaştığı en büyük zorluğun imaj sorunu olduğu gerçeğini daha da belirginleştirmiştir (Buffini-Cornell,2005:13). Batan şirketlerin tümünün iflas öncesinde, yayınladığı finansal raporların başarılı imajı vererek sunulması ve bu sözde başarının bağımsız muhasebe uzmanlarınca onaylanmış bulunması, bağımsız muhasebe mesleğinin büyük itibar kaybına uğramasına neden olmuştur. Büyük şirket skandallarından en büyüklerinin Arthur Andersen tarafından denetlenmiş bulunması ve iflaslardan sonra onun da batması, bağımsız muhasebe mesleğine duyulan güveni azaltmış ve itibar kaybının şiddetini artırmıştır. Yaşanılan bu tür skandallardan sonra toplumlar, bağımsız muhasebe mesleğine önceki itibarı ile bakmamaktadırlar. Muhasebe mesleğinin toplum nezdinde skandallar öncesindeki itibar ve güvene ulaşmasının zor olacağı aşikardır. Ancak, toplumlar muhasebe mesleğinden, muhasebe standartları ve uygulamaları ile, şirketlerin mali durumları konusunda halkın aldatılmasını önleme yönünde çalışıldığının, güvenilir biçimde kanıtlanmasını istemektedirler. Şimdi artık şirketlerce yapılan finansal raporlarda verilen bilgilerin, şirketlerin “mali durumları ile faaliyet sonuçlarının, doğru ve gerçek olarak yansıttığı” konusunda toplumları inandırmak ve güveni kazanmak artık eskiden olduğu kadar kolay değildir.(Aysan, 2007: 22-23).

Muhasebe mesleğinin algılanmasına yönelik yürütülen çalışmalar Avustralya, Yeni Zelanda, İrlanda, Romanya, Amerika Birleşik Devletleri, Çin gibi farklı ülkelerde çalışılmıştır. Bu çalışmaların örneğini ortaokul, lise ve üniversite öğrencileri ile toplumun diğer katman temsilcileri ve de muhasebecilerin kendileri oluşturmuştur. Türkiye'de de literatüre bakıldığında Mikail Altan (2004) tarafından yapılan çalışmada Türkiye örneğinde toplumun muhasebe mesleğine bakış açıları ortaya konulmuştur.

Çalışmamızda, öncelikle muhasebe mesleğinin gelişimi ve toplumun muhasebe mesleğinden beklentileri konuları üzerinde durulmuş ve daha sonra da Türkiye özelinde Isparta ve Burdur illerinde toplum tarafından muhasebe mesleğinin algılanmasına yönelik araştırma ve sonuçlarına yer verilmiştir.

2.MUHASEBE MESLEĞİNİN GELİŞİMİ VE MUHASEBE MESLEĞİNDEN BEKLENTİLER

Muhasebe mesleği, firmaların geçmiş mali işlemlerine yönelik sağlıklı, tam ve doğru bilgiler sunmasının yanında, bu verilerle geleceğe yönelik planların hazırlanmasında doğru ve etkin karar alma sürecinde yol gösterici bir rol üstlenmektedir(Ekşi-Özçalıcı-Büyükkonuklu, 2011:68).

Böylesine önemli bir rol ve misyonu üstlenen muhasebe mesleği ülkemizde 1974 yılında kurulan “Mali Müşavirler ve Muhasebeciler Birliği Derneği” ile İstanbul, Ankara ve İzmir olmak üzere büyük şehirlerde örgütlenmiş, 3568 sayılı yasanın hazırlanması ve müzakeresi aşamalarında görüş ve önerilerde bulunmuştur. Türkiye’de her ne şekilde olursa olsun farklı bir meslek olduğunu, yasa çıkması döneminde vurgulamıştır. “Mali Müşavirler ve Muhasebeciler Birliği Derneği” Türkiye muhasebe tarihi de bu yönü ile önemlidir. Ülkemizde muhasebe mesleği 01.06.1989 tarihinde kabul edilen ve 13.06.1989 tarih ve 20194 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan 3568 sayılı "Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu" ile yasal bir statüye kavuşmuştur. Bu kanuna göre meslek mensupları Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavir olarak üçe ayrılmıştır. Ancak 26.07.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5786 sayılı kanun 3568 sayılı kanunda bazı değişiklikler yapılmıştır. Bu düzenleme ile "Serbest Muhasebeci" ve "Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik" ünvanları tek bir ünvan altında "Serbest Muhasebeci Mali Müşavir" olarak toplamıştır. Şu anda ülkemizde 77 tane Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası bulunurken, 8 tane de Yeminli Mali Müşavirler Odası bulunmaktadır(TÜRMOB,2014). Muhasebeciler "mükellefle devlet arasında bir köprü vazifesi görmenin yanında müşterilerine, devlete ve topluma karşı gerek yasal gerekse de etik ve ekonomik sorumluluk" taşımaktadırlar(Kırlioğlu-Akyel, 2003: 59). Bu bağlamda toplum muhasebecilerden mükellefi olan işletmelerin mali kayıtlarını olduğu gibi kayıt altına alarak doğru vergi hesaplamasını sağlamasını, ayrıca sosyal sorumluluk kavramı gereğince yapmış olduğu her işlemde toplum menfaatlerinin gözetilmesini beklemektedirler.

Cinsiyet ve Ünvan durumuna göre meslek mensuplarının dağılımı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1. Meslek Mensuplarının Ünvan ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	Serbest Muhasebeci	Serbest Muhasebeci Mali Müşavir	Yeminli Mali Müşavir	Toplam
Bay	9,425	56.583	3.984	69.992
Bayan	1,919	21.359	301	23.579
Toplam	11.344	77.942	4.285	93.571

Kaynak:www.turmob.org.tr (05-05-2014)

Tablo 1'e bakıldığında, Mayıs-2014 itibarıyla 93.571 meslek mensubu vardır. Bunların 69.992 (%74.8) kişisi bay, 23.579 (%25.2) kişisi ise bayandır. Ünvanlarına göre bakıldığında 2008 yılında çıkan yasada artık ismi ünvan olarak bahsedilmesinde bu tarihten önce "Serbest Muhasebeci" ünvanını almış, TÜRMOB'un yapmış olduğu "Serbest Muhasebeci Mali Müşavir" sınavlarına katılmamış yada katılıp başarısız olmuş meslek mensuplarının sayısı 11.344 (%12.1), Serbest Muhasebeci Mali Müşavir'lerin sayısı 77.942 (%83.3) ve Yeminli Mali Müşavirlerin sayısı ise 4.285 (%4.6)'tir.

3.ARAŞTIRMA

Araştırma Isparta ve Burdur illerinde toplumun çeşitli katmanlarının Muhasebe mesleğine bakış açılarını ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Bu amaçla toplumun muhasebe mesleğini algılaması ve muhasebe mesleğinden beklentilerini ortaya koymak amacıyla anket çalışması yoluyla bilgi seviyeleri ve beklentilerini ortaya koymaya yönelik yapılan araştırmanın amacı, kapsamı ve yöntemi, araştırmanın hipotezleri araştırmaya ilişkin bulgular ve analizleri aşağıda sunulmuştur.

3.1. Araştırmanın Amacı, Kapsamı ve Yöntemi

Araştırma toplumun çeşitli katmanlarının Muhasebe mesleğine bakış açılarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu amaçla Isparta ve Burdur illerinde yüzyüze görüşme tekniği kullanılarak anket² çalışması yapılmıştır. Araştırma kapsamındaki illere 1.000 anket gönderilmiş, 579 tanesi değerlendirmeye uygun bulunmuştur. Anketlerin 101 tanesi Burdur ilinde, 478 tanesi ise Isparta ilinde doldurulmuştur.

3.2. Araştırmanın Hipotezleri

HA1: Katılımcıların yaşadığı yere göre "Muhasebeciler, vergi mükellefinin sadece muhasebe defterini tutarlar" ifadesine bakış açılarında toplumun katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

HA2: Katılımcıların yaşadığı yere göre "Muhasebeciler, toplumda saygınlığı olan kimselerdir" ifadesine bakış açılarında toplum katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

HA3: Katılımcıların yaşadığı yere göre "Muhasebe Mesleği, 1989'da çıkarılan meslek yasasıyla birlikte daha önem kazanmış, toplum katmanlarında algılanma düzeyi yükselmiştir" ifadesinin algılanmasında toplum katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

HA4: Katılımcıların yaşadığı yere göre "En iyi muhasebeci, en az vergi çıkaran muhasebecidir" ifadesinin algılanmasında toplum katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

HA5: Katılımcıların yaş gruplarına göre "Muhasebecilik mesleğini yakınlarıma tavsiye ederim" ifadesinin algılanmasında toplum katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

---

² Anket Soruları hazırlanırken, Mikail, Altan, (2004), Muhasebecilik Mesleğinin Toplumda Algılanma Biçimi Üzerine Bir Araştırma, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, adlı çalışmasından faydalanılmıştır.

HA6: Katılımcıların öğrenim düzeyine göre "Muhasebeciler, vergi mükellefinin sadece muhasebe defterini tutarlar" ifadesinin algılanmasında toplum katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

HA7: Katılımcıların öğrenim düzeyine göre "En iyi muhasebeci, en az vergi çıkaran muhasebecidir" ifadesinin algılanmasında toplum katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

HA8: Katılımcıların öğrenim düzeyine göre "'Muhasebecilik mesleğini yakınlarıma tavsiye ederim" ifadesinin algılanmasında toplum katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

HA9: Katılımcıların gelir durumlarına göre "Muhasebeciler, mükelleflerinin vergi beyanının doğruluğundan devlete karşı sorumludurlar" ifadesinin algılanmasında toplum katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

HA10: Katılımcıların gelir durumlarına göre "Muhasebecilik mesleği, toplumda iyi kazandıran bir meslektir" ifadesinin algılanmasında toplum katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

HA11: Katılımcıların gelir durumlarına göre "Muhasebecilik, toplumda çok tercih edilen bir meslektir" ifadesinin algılanmasında toplum katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

HA12: Katılımcıların gelir durumlarına göre "Muhasebecilik, toplumda çok iyi bilinen bir meslektir" ifadesinin algılanmasında toplum katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

HA13: Katılımcıların mesleklerine göre "Muhasebecilik mesleğini yakınlarıma tavsiye ederim" ifadesinin algılanmasında toplum katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

3.3. Araştırma Bulguları ve Verilerin Analizi

Yapılan araştırma neticesinde elde edilen bulgular iki bölüm halinde sunulmaktadır. Birinci bölümde anketi cevaplayan toplum katmanlarına ait genel bilgiler, ikinci bölümde Muhasebe mesleğine bakış açılarını belirlemeye yönelik verilen cevaplar incelenmektedir.

Anketten elde edilen verilerin frekans ve yüzde (%) şeklinde dağılımları tablolaştırılarak yorumlanmıştır. Ayrıca yukarıda belirtilen hipotezleri test ederken, sayımla belirtilen (nitel) değişkenleri konu alan hipotezleri test etmek için Ki-Kare testi uygulanmıştır.

Araştırmada öncelikli olarak anketin güvenilirlik düzeyinin tespiti için güvenilirlik testi yapılmış Güvenilirlik testi sonucunda toplum katmanlarının muhasebe mesleğini algılamasına yönelik geliştirilen ölçeğin genel Cronbach's Alfa değeri 0,74 düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu sonuca göre anketin oldukça güvenilirdir. Çünkü Alpha katsayısına bağlı olarak ölçeğin güvenilirliği aşağıdaki gibi sınıflandırılmaktadır(Kalaycı, 2006:405).

$0.00 \leq \alpha < 0.40$ ise ölçek güvenilir değil,

$0.40 \leq \alpha < 0.60$ ise ölçek güvenilirliği düşük,

$0.60 \leq \alpha < 0.80$ ise ölçek oldukça güvenilir,

$0.80 \leq \alpha < 1.00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir.

Buna göre anket sonuçlarının kabul edilebilir düzeyde güvenilirliğe sahip olduğu söylenebilir.

Araştırma verilerinin değerlendirilmesinde, SPSS 17.0 paket programı kullanılmıştır. Araştırmanın hipotezleri test edilirken Toplum katmanlarının yaş, eğitim durumu, meslek, aylık gelir ve yaşadığı yer gibi

demografik bilgiler ile muhasebe mesleğini algılamaları arasında herhangi bir farklılık olup olmadığı Kruskal-Wallis testi ile analiz edilmiştir.

Anketi cevaplayan kişilere ait demografik bilgiler Tablo-2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Anketi Cevaplayan Katılımcıların Demografik Bilgileri

		Frekans	Yüzde		Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Bay	386	66,7	Öğrenci	75	13,0
	Bayan	193	33,3	Esnaf	167	28,8
Medeni Durum	Evli	336	58,0	İşçi	120	20,7
	Bekar	243	42,0	Memur	66	11,4
Yaş	16-20	43	7,5	Çiftçi	27	4,7
	21-25	158	27,3	Emekli	53	9,2
	26-30	120	20,7	İşsiz	17	2,9
	31-40	119	20,6	Diğer	54	9,3
	41-50	99	17,1	750-TL ve Altı	203	35,0
Eğitim Durumu	51 ve üzeri	40	6,9	Aylık Gelir Durumları 751-1.500-TL	235	40,6
	İlkokul	71	12,3	1.501-2.250-TL	64	11,1
	Ortaokul	72	12,4	2.251-TL ve Üzeri	77	13,3
Eğitim Durumu	Lise	230	39,7	Köy-Kasaba	56	9,7
	Ön Lisans	100	17,3	İlçe Merkezi	208	35,9
	Lisans	95	16,4	Yaşadığı Yer Şehir	315	54,4
	Lisansüstü	11	1,9	Merkezi		

Ankete katılan 579 kişinin %66,7'si erkek, %33,3'ü bayan, %58'i evli, %42'si bekar, katılımcıların % 7,5'i 16-20 yaş grubunda, % 27,3'ü 21-25 yaş, % 20,7'si 26-30 yaş grubunda, % 20,6'sı 31-40 yaş grubunda, % 17,1'i 41-50 yaş ve % 1,9'u da 51 yaşından büyüktür. Katılımcıların eğitim durumuna baktığımızda %64,4'ünün Lise ve ilköğretim seviyesinde olduğu, %17,3'ünün önlisans, %18,3'ünün ise lisans ve lisansüstü olduğu görülmektedir.

Katılımcıların meslek gruplarına göre dağılımına bakıldığında; %28,8'i esnaf, %20,7'si işçi, %13'ü öğrenci, %11,4'ü memur, %9,3' ü ise diğerlerini (serbest meslek, mühendis, avukat, doktor), %9,2'si emekli %4,7'si çiftçi ve %2,9'u işsizlerden oluştuğu görülmektedir.

Katılımcıların % 35'i Türkiye'de asgari ücrete en yakın rakam olan 750-TL ve altında bir gelir seviyesine sahipken, % 40,6'sı 751-1.500-TL arasında gelire sahip iken, %11,1'i 1.501-2.250-TL arasında gelire sahip olup kalan %13,3'ü 2.251-TL ve Üzeri gelire sahiptir.

Katılımcıların yaşadığı yerlere göre dağılımına bakıldığında; %54,4'ünün şehir merkezinde, %35,9'unun ilçe merkezinde geri kalan %9,7'sinin ise köy ve kasabalarda yaşadığı görülmektedir.

Bu kısımda toplumun Muhasebe mesleği ve Muhasebeciler hakkındaki görüşlerini "Muhasebecilerin Yetki ve Sorumluluk Açısından Algılanması" ve " Muhasebecilerin Yaptığı İşin Niteliği Açısından Algılanması" şeklinde iki açıdan inceleyebiliriz.

3.3.1.Toplumun Muhasebe Mesleği ve Muhasebeciler Hakkındaki Görüşleri (Bakış Açıları)

3.3.1.1. Muhasebecilerin Yetki ve Sorumluluk Açısından Algılanması

Tablo 3. Muhasebecilerin Yetki ve Sorumluluk Açısından Algılanması

		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim Yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam	Ortalama (X)	Standart Sapma
Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirler arasında fark yoktur. Hepsi aynı işi yapar, aynı yetki ve sorumluluğa sahiptir.	n	175	152	124	86	42	579	2,43	1,259
	%	30,2	26,3	21,4	14,8	7,3	100		
Muhasebeciler, mükelleflerinin vergi beyanının doğruluğundan devlete karşı sorumludurlar.	n	38	56	51	284	150	579	3,78	1,131
	%	6,6	9,6	8,8	49,1	25,9	100		
Muhasebeciler, mükellefin işi ile ilgili bilgi ve belgelerini sır olarak saklamakla yükümlüdürler.	n	41	36	38	236	228	579	3,99	1,161
	%	7,1	6,2	6,5	40,8	39,4	100		

Katılımcılara, Muhasebecilerin yetki sorumluluk açısından algılanmasına yönelik yönelttiğimiz ilk ifade olan "Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirler arasında fark yoktur. Hepsi aynı işi yapar, aynı yetki ve sorumluluğa sahiptir" ifadesine toplumun %56.5'lik kısmı katılmamıştır. Geriye kalan katılımcılar ise fikrim yok (%21.4) diyerek yada ifadeye katıldıklarını (%22.1) söylemişlerdir. Muhasebe meslek mensupları arasında yaptıkları iş, üstlendikleri yetki ve sorumluluk açısından fark olduğu toplumun geri kalan %43.5'lik kısmına anlatılarak bilinçlendirilmelidir. "Muhasebeciler, mükelleflerinin vergi beyanının doğruluğundan devlete karşı sorumludurlar" ifadesine ise büyük bir çoğunlukla (%75) katıldığını, toplumun muhasebe meslek elemanının sorumluluğunu biliyor olduğunu belirtmiştir. "Muhasebeciler, mükellefin işi ile ilgili bilgi ve belgelerini sır olarak saklamakla yükümlüdürler" ifadesine anketi

cevaplayanların büyük bir çoğunluğu (%80.2) katılmıştır. Buna göre muhasebe meslek elemanı mükellefi ile ilgili bilgileri sır olarak saklamalı ve kimseyle bu bilgileri paylaşmamalıdır.

3.3.1.2. Muhasebecilerin Yaptığı İşin Niteliği Açısından Algılanması

Tablo 4. Muhasebecilerin Yaptığı İşin Niteliği Açısından Algılanması

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim Yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam	Ortalama (X)	Standart Sapma
Muhasebecilik, vergi mükellefini iş takibinden kurtaran bir meslektir.	n 34	66	53	290	136	579	3,74	1,116
	% 5,8	11,4	9,2	50,1	23,5	100		
Muhasebecilik, vergi mükellefinin yaptığı işi kanunlara uygun yapmasını sağlayan bir meslektir.	n 31	65	36	289	158	579	3,83	1,113
	% 5,4	11,2	6,2	49,9	27,3	100		
Muhasebecilik mesleği, toplumda iyi kazandıran bir meslektir.	n 36	81	147	220	95	579	3,44	1,109
	% 6,2	14,0	25,4	38,0	16,4	100		
Muhasebeciler, vergi mükellefinin sadece muhasebe defterini tutarlar.	n 63	144	106	198	68	579	3,11	1,219
	% 10,8	24,9	18,3	34,2	11,8	100		
Muhasebeciler, toplumda saygınlığı olan kimselerdir.	n 28	105	108	262	76	579	3,44	1,079
	% 4,8	18,1	18,7	45,3	13,1	100		
Muhasebecilik, özellikle 1989 yılında çıkarılan meslek yasasıyla birlikte daha da önem kazanmış toplum katmanlarında algılanma düzeyi yükselmiştir.	n 27	31	262	199	60	579	3,40	,915
	% 4,7	5,4	45,3	34,3	10,3	100		
Muhasebecilik, toplumda çok tercih edilen bir meslektir.	n 29	132	119	240	59	579	3,29	1,081
	% 5,0	22,7	20,6	41,5	10,2	100		
Muhasebecilik, toplumda çok iyi bilinen bir meslektir.	n 45	143	55	252	84	579	3,32	1,213
	% 7,8	24,7	9,5	43,5	14,5	100		
En iyi muhasebeci, en az vergi çıkaran muhasebecidir.	n 170	129	77	100	103	579	2,72	1,485
	% 29,4	22,3	13,3	17,3	17,7	100		
Muhasebecilik mesleğini yakınlarıma tavsiye ederim.	n 72	107	96	203	101	579	3,27	1,289
	% 12,4	18,5	16,6	35,1	17,4	100		

Katılımcılara Muhasebecilerin yaptığı işin niteliği açısından algılanmasına yönelik Muhasebe mesleği genel olarak "vergi mükellefini iş takibinden kurtaran" (% 83,6), "vergi mükellefinin yaptığı işi

kanunlara uygun yapmasını sağlayan" (%77.2), "toplumda saygınlığı olan" (%58.4), "toplumda çok iyi bilinen" (%58), "toplumda iyi kazandıran" (54.4), "toplumda çok tercih edilen" (51.7) bir meslek olarak görülmektedir.

"Muhasebeciler, vergi mükellefinin sadece muhasebe defterini tutarlar" ifadesine %46'lık bir kesim katılırken, %54'lük bir kesim ise katılmadığını yada fikri olmadığını beyan etmiştir. Bu durumda topluma muhasebe mesleğinin ne iş yaptığının anlatılması gerekmektedir.

"Muhasebecilik, özellikle 1989 yılında çıkarılan meslek yasasıyla birlikte daha da önem kazanmış, toplum katmanlarında algılanma düzeyi yükselmiştir" ifadesine %44.6'sının katıldığı, %10,1'inin katılmadığı, %45,3'lük bir kesimin ise bu konuda fikrinin olmadığı görülmüştür. Buna göre Muhasebe mesleği açısından milat kabul edilen 3568 sayılı kanunun çıkarılarak Muhasebeciliğin meslek olarak kabul edildiği 1989 yılının toplum tarafından çok fazla bilinmediği ortaya çıkmıştır. Bu durumda topluma muhasebe mesleğinin nasıl yasal statüye kavuşturulduğunun anlatılması gerekmektedir.

"En iyi muhasebeci, en az vergi çıkaran muhasebecidir" ifadesine anketi cevaplayanların %51.7'lik kısmının katılmadığı, %13.3'lük kısmın fikrinin olmadığı, %35'lik kısmın ise katıldığı görülmüştür.

"Muhasebecilik mesleğini yakınlarıma tavsiye ederim" ifadesine ise katılımcıların %52.5'lik kısmı katılırken, %30.9'unun katılmadığı, %16.6'lık kısmının ise fikrinin olmadığını belirtmişlerdir.

3.4. Araştırma Hipotezlerinin Test Edilmesi

HA1: Katılımcıların yaşadığı yere göre "Muhasebeciler, vergi mükellefinin sadece muhasebe defterini tutarlar" ifadesine bakış açılarındaki toplumun katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 5: Muhasebe Mesleğine Bakış Açısı İle Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki

Kruskal-Wallis testi	Sayı	Ort. Uzaklık
Köy-Kasaba	56	328,16
İlçe Merkezi	208	312,42
Şehir Merkezi	315	268,41
Toplam	579	

	Ki-Kare Değeri	Serbestlik Derecesi(df)	Anlamlılık Değeri (P)
Pearson Chi-Square	12,714	2	,002

Bu hipotezimizde tesadüfi olarak seçilen ve anketimizi cevaplayan katılımcıların yaşadığı yerler ile Muhasebe mesleğini algılamaları arasında farklılık olup olmadığı sorgulanmaktadır. Muhasebe mesleğine bakış açısı ile anketi cevaplayan katılımcıların yaşadığı yerler arasında $\alpha = 0.05$ anlamlılık düzeyinde anlamlı bir fark olduğu tespit edilerek ($X^2 = 12,714$ ve $p = 0,002$) HA1 hipotezi kabul edilmiştir. Buna göre Kruskal-Wallis test sonuçlarından ortalama uzaklık değerleri dikkate alındığında Köy-Kasabada yaşayan katılımcıların (328,16) İlçe Merkezinde (312,42) ve Şehir merkezinde yaşayan katılımcılara (268,41) göre, "Muhasebeciler, vergi mükellefinin sadece muhasebe defterini tutarlar" ifadesini daha çok benimsediği görülmüştür.

HA2: Katılımcıların yaşadığı yere göre "Muhasebeciler, toplumda saygınlığı olan kimselerdir" ifadesine bakış açılarında toplum katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 6: Muhasebe Mesleğine Bakış Açısı İle Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki

Kruskal-Wallis testi	Sayı	Ort. Uzaklık	
Köy-Kasaba	56	265,33	
İlçe Merkezi	208	317,13	
Şehir Merkezi	315	276,47	
Toplam	579		
	Ki-Kare Değeri	Serbestlik Derecesi(df)	Anlamlılık Değeri (P)
Pearson Chi-Square	9,802	2	,007

Bu hipotezimizde tesadüfi olarak seçilen ve anketimizi cevaplayan katılımcıların yaşadığı yerler ile Muhasebe mesleğini algılamaları arasında farklılık olup olmadığı sorgulanmaktadır. Muhasebe mesleğine bakış açısı ile anketi cevaplayan katılımcıların yaşadığı yerler arasında $\alpha = 0.05$ anlamlılık düzeyinde anlamlı bir fark olduğu tespit edilerek ($X^2 = 9,802$ ve $p = 0,007$) HA2 hipotezi kabul edilmiştir. Buna göre Kruskal-Wallis test sonuçlarından ortalama uzaklık değerleri dikkate alındığında İlçe Merkezinde yaşayan katılımcıların (317,13), Şehir merkezinde (276,47) ve Köy-Kasabada yaşayan katılımcılara (265,33) göre, "Muhasebeciler, toplumda saygınlığı olan kimselerdir" algısını daha çok benimsediği görülmüştür.

HA3: Katılımcıların yaşadığı yere göre "Muhasebe Mesleği, 1989'da çıkarılan meslek yasasıyla birlikte daha önem kazanmış, toplum katmanlarında algılanma düzeyi yükselmiştir" ifadesinin algılanmasında toplum katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 7: Muhasebe Mesleğine Bakış Açısı İle Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki

Kruskal-Wallis testi	Sayı	Ort. Uzaklık	
Köy-Kasaba	56	238,18	
İlçe Merkezi	208	296,22	
Şehir Merkezi	315	295,11	
Toplam	579		
	Ki-Kare Değeri	Serbestlik Derecesi(df)	Anlamlılık Değeri (P)
Pearson Chi-Square	6,881	2	,032

Bu hipotezimizde tesadüfi olarak seçilen ve anketimizi cevaplayan katılımcıların yaşadığı yerler ile Muhasebe mesleğini algılamaları arasında farklılık olup olmadığı sorgulanmaktadır. Muhasebe mesleğine bakış açısı ile anketi cevaplayan katılımcıların yaşadığı yerler arasında $\alpha = 0.05$ anlamlılık düzeyinde anlamlı bir fark olduğu tespit edilerek ($X^2 = 6,881$ ve $p = 0,032$) HA3 hipotezi kabul edilmiştir. Buna göre Kruskal-Wallis test sonuçlarından ortalama uzaklık değerleri dikkate alındığında İlçe Merkezinde yaşayan katılımcıların (296,22), Şehir merkezinde (295,11) ve Köy-Kasabada yaşayan katılımcılara (238,18) göre, "Muhasebe Mesleği, 1989'da çıkarılan meslek yasasıyla birlikte daha önem kazanmış, toplum katmanlarında

algılanma düzeyi yükselmiştir"ifadesini daha çok benimsediği görülmüştür.

HA4: Katılımcıların yaşadığı yere göre "En iyi muhasebeci, en az vergi çıkararak muhasebecidir" ifadesinin algılanmasında toplum katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 8: Muhasebe Mesleğine Bakış Açısı İle Yaşanılan Yer Arasındaki İlişki

Kruskal-Wallis testi	Sayı	Ort. Uzaklık
Köy-Kasaba	56	319,18
İlçe Merkezi	208	318,03
Şehir Merkezi	315	266,29
Toplam	579	

	Ki-Kare Değeri	Serbestlik Derecesi(df)	Anlamlılık Değeri (P)
Pearson Chi-Square	14,609	2	,001

Bu hipotezimizde tesadüfi olarak seçilen ve anketimizi cevaplayan katılımcıların yaşadığı yerler ile Muhasebe mesleğini algılamaları arasında farklılık olup olmadığı sorgulanmaktadır. Muhasebe mesleğine bakış açısı ile anketi cevaplayan katılımcıların yaşadığı yerler arasında $\alpha = 0.05$ anlamlılık düzeyinde anlamlı bir fark olduğu tespit edilerek ($X^2 = 14,609$ ve $p = 0,001$) HA4 hipotezi kabul edilmiştir. Buna göre Kruskal-Wallis test sonuçlarından ortalama uzaklık değerleri dikkate alındığında Köy-Kasabada yaşayan katılımcıların (319,18), Şehir merkezinde (318,03) İlçe Merkezinde yaşayan ve Şehir Merkezinde yaşayan katılımcılara (266,29) göre, "En iyi muhasebeci, en az vergi çıkararak muhasebecidir" ifadesini daha çok benimsediği görülmüştür.

HA5: Katılımcıların yaş gruplarına göre "Muhasebecilik mesleğini yakınlarıma tavsiye ederim" ifadesinin algılanmasında toplum katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 9: Muhasebe Mesleğine Bakış Açısı İle Yaş Arasındaki İlişki

Kruskal-Wallis testi	Sayı	Ort. Uzaklık
16-20	43	279,09
21-25	158	276,80
26-30	120	272,96
31-40	119	279,39
41-50	99	330,27
51 ve üzeri	40	336,86
Toplam	579	

	Ki-Kare Değeri	Serbestlik Derecesi(df)	Anlamlılık Değeri (P)
Pearson Chi-Square	12,486	4	,014

Bu hipotezimizde tesadüfi olarak seçilen ve anketimizi cevaplayan katılımcıların yaşları ile Muhasebe mesleğini algılamaları arasında farklılık olup olmadığı sorgulanmaktadır. Muhasebe mesleğine

bakış açısı ile anketi cevaplayan katılımcıların yaşadığı yerler arasında $\alpha = 0.05$ anlamlılık düzeyinde anlamlı bir fark olduğu tespit edilerek ($X^2 = 12,486$ ve $p = 0,014$) HA5 hipotezi kabul edilmiştir. Buna göre Kruskal-Wallis test sonuçlarından ortalama uzaklık değerleri dikkate alındığında 51 yaş ve üzerinde olan katılımcıların (336,86), 41-50 yaş gurubunda olan katılımcılar (330,27) ile diğer yaş gurubundaki katılımcılara göre, "Muhasebecilik mesleğini yakınlarıma tavsiye ederim" ifadesini daha çok benimsediği görülmüştür.

HA6: Katılımcıların öğrenim düzeyine göre "Muhasebeciler, vergi mükellefinin sadece muhasebe defterini tutarlar" ifadesinin algılanmasında toplum katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 10: Muhasebe Mesleğine Bakış Açısı İle Meslek Arasındaki İlişki

Kruskal-Wallis testi	Sayı	Ort. Uzaklık
İlkokul	71	299,38
Ortaokul	72	332,40
Lise	230	298,16
Ön Lisans	100	274,27
Lisans	95	266,99
Lisansüstü	11	123,05
Toplam	579	

	Ki-Kare Değeri	Serbestlik Derecesi(df)	Anlamlılık Değeri (P)
Pearson Chi-Square	20,342	5	,001

Bu hipotezimizde tesadüfi olarak seçilen ve anketimizi cevaplayan katılımcıların, öğrenim düzeyi ile Muhasebe mesleğini algılamaları arasında farklılık olup olmadığı sorgulanmaktadır. Muhasebe mesleğine bakış açısı ile anketi cevaplayan katılımcıların yaşadığı yerler arasında $\alpha = 0.05$ anlamlılık düzeyinde anlamlı bir fark olduğu tespit edilerek ($X^2 = 20,342$ ve $p = 0,001$) HA6 hipotezi kabul edilmiştir. Buna göre Kruskal-Wallis test sonuçlarından ortalama uzaklık değerleri dikkate alındığında Ortaokul mezunu olan olan katılımcıların (332,40), Lise mezunu olan katılımcılar (298,16) ile diğer öğrenim düzeylerindeki katılımcılara göre, "Muhasebeciler, vergi mükellefinin sadece muhasebe defterini tutarlar" ifadesini daha çok benimsediği görülmüştür.

HA7: Katılımcıların öğrenim düzeyine göre "En iyi muhasebeci, en az vergi çıkaran muhasebecidir" ifadesinin algılanmasında toplum katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 11: Muhasebe Mesleğine Bakış Açısı İle Öğrenim Düzeyi Arasındaki İlişki

Kruskal-Wallis testi	Sayı	Ort. Uzaklık
İlkokul	71	248,73
Ortaokul	72	312,25
Lise	230	305,49
Ön Lisans	100	302,21
Lisans	95	258,16
Lisansüstü	11	250,91
Toplam	579	

	Ki-Kare Değeri	Serbestlik Derecesi(df)	Anlamlılık Değeri (P)
Pearson Chi-Square	12,775	5	,026

Bu hipotezimizde tesadüfi olarak seçilen ve anketimizi cevaplayan katılımcıların öğrenim düzeyi ile Muhasebe mesleğini algılamaları arasında farklılık olup olmadığı sorgulanmaktadır. Muhasebe mesleğine bakış açısı ile anketi cevaplayan katılımcıların yaşadığı yerler arasında $\alpha = 0.05$ anlamlılık düzeyinde anlamlı bir fark olduğu tespit edilerek ($X^2 = 12,775$ ve $p = 0,026$) HA7 hipotezi kabul edilmiştir. Buna göre Kruskal-Wallis test sonuçlarından ortalama uzaklık değerleri dikkate alındığında Ortaokul mezunu olan katılımcıların (312,25), Lise mezunu olan katılımcılar (305,49) ile diğer öğrenim düzeylerindeki katılımcılara göre, "En iyi muhasebeci, en az vergi çıkaran muhasebecidir" ifadesini daha çok benimsediği görülmüştür.

HA8: Katılımcıların öğrenim düzeyine göre ""Muhasebecilik mesleğini yakınlarıma tavsiye ederim" ifadesinin algılanmasında toplum katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 12: Muhasebe Mesleğine Bakış Açısı İle Öğrenim Düzeyi Arasındaki İlişki

Kruskal-Wallis testi	Sayı	Ort. Uzaklık
İlkokul	71	347,07
Ortaokul	72	294,80
Lise	230	298,34
Ön Lisans	100	261,44
Lisans	95	267,33
Lisansüstü	11	171,36
Toplam	579	

	Ki-Kare Değeri	Serbestlik Derecesi(df)	Anlamlılık Değeri (P)
Pearson Chi-Square	20,331	5	,001

Bu hipotezimizde tesadüfi olarak seçilen ve anketimizi cevaplayan katılımcıların öğrenim düzeyi ile Muhasebe mesleğini algılamaları arasında farklılık olup olmadığı sorgulanmaktadır. Muhasebe mesleğine bakış açısı ile anketi cevaplayan katılımcıların yaşadığı yerler arasında $\alpha = 0.05$ anlamlılık düzeyinde anlamlı bir fark olduğu tespit edilerek ($X^2 = 20,331$ ve $p = 0,001$) HA8 hipotezi kabul edilmiştir. Buna göre Kruskal-

Wallis test sonuçlarından ortalama uzaklık değerleri dikkate alındığında İlkokul mezunu olan katılımcıların (347,07), Lise mezunu olan katılımcılar (298,34) ile diğer öğrenim düzeylerindeki katılımcılara göre, "Muhasebecilik mesleğini yakınlarıma tavsiye ederim" ifadesini daha çok benimsediği görülmüştür.

HA9: Katılımcıların gelir durumlarına göre "Muhasebeciler, mükelleflerinin vergi beyanının doğruluğundan devlete karşı sorumludurlar" ifadesinin algılanmasında toplum katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 13: Muhasebe Mesleğine Bakış Açısı İle Aylık Gelir Arasındaki İlişki

Kruskal-Wallis testi	Sayı	Ort. Uzaklık		
750-TL ve Altı	203	283,82		
751-1.500-TL	235	294,90		
1.501-2.250-TL	64	251,61		
2.251-TL ve Üzeri	77	324,58		
Toplam	579			
	Ki-Kare Değeri	Serbestlik Derecesi(df)	Anlamlılık Değeri (P)	
Pearson Chi-Square	8,328	3	,040	

Bu hipotezimizde tesadüfi olarak seçilen ve anketimizi cevaplayan katılımcıların aylık gelir durumları ile Muhasebe mesleğini algılamaları arasında farklılık olup olmadığı sorgulanmaktadır. Muhasebe mesleğine bakış açısı ile anketi cevaplayan katılımcıların aylık gelir durumları arasında $\alpha = 0.05$ anlamlılık düzeyinde anlamlı bir fark olduğu tespit edilerek ($X^2 = 8,328$ ve $p = 0,040$) HA9 hipotezi kabul edilmiştir. Buna göre Kruskal-Wallis test sonuçlarından ortalama uzaklık değerleri dikkate alındığında aylık 2,251-TL ve üzeri geliri olan katılımcıların (324,58), aylık 751-1.500-TL geliri olan katılımcılar (294,90) ile aylık 750-TL ve altı geliri olan katılımcılar (283,82) ve aylık 1.501-2.250-TL geliri olan katılımcılara göre (251,61) "Muhasebeciler, mükelleflerinin vergi beyanının doğruluğundan devlete karşı sorumludurlar" ifadesini daha çok benimsediği görülmüştür.

HA10: Katılımcıların gelir durumlarına göre "Muhasebecilik mesleği, toplumda iyi kazandıran bir meslektir" ifadesinin algılanmasında toplum katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 14: Muhasebe Mesleğine Bakış Açısı İle Aylık Gelir Arasındaki İlişki

Kruskal-Wallis testi	Sayı	Ort. Uzaklık		
750-TL ve Altı	203	312,32		
751-1.500-TL	235	296,28		
1.501-2.250-TL	64	211,12		
2.251-TL ve Üzeri	77	277,58		
Toplam	579			
	Ki-Kare Değeri	Serbestlik Derecesi(df)	Anlamlılık Değeri (P)	
Pearson Chi-Square	20,185	3	,000	

Bu hipotezimizde tesadüfi olarak seçilen ve anketimizi cevaplayan katılımcıların aylık gelir durumları ile Muhasebe mesleğini algılamaları arasında farklılık olup olmadığı sorgulanmaktadır. Muhasebe mesleğine bakış açısı ile anketi cevaplayan katılımcıların aylık gelir durumları arasında $\alpha = 0.05$ anlamlılık düzeyinde anlamlı bir fark olduğu tespit edilerek ($X^2 = 20,185$ ve $p = 0,000$) HA10 hipotezi kabul edilmiştir. Buna göre Kruskal-Wallis test sonuçlarından ortalama uzaklık değerleri dikkate alındığında aylık 750-TL ve altı geliri olan katılımcıların (312,32) aylık 751-1.500-TL geliri olan katılımcılar (296,28) ile 2,251-TL ve üzeri geliri olan katılımcılar (277,58) ve aylık 1.501-2.250-TL geliri olan katılımcılara göre (211,12) "Muhasebecilik mesleği, toplumda iyi kazandıran bir meslektir." ifadesini daha çok benimsediği görülmüştür.

HA11: Katılımcıların gelir durumlarına göre "Muhasebecilik, toplumda çok tercih edilen bir meslektir" ifadesinin algılanmasında toplum katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 15: Muhasebe Mesleğine Bakış Açısı İle Aylık Gelir Arasındaki İlişki

Kruskal-Wallis testi	Sayı	Ort. Uzaklık		
750-TL ve Altı	203	308,58		
751-1.500-TL	235	287,40		
1.501-2.250-TL	64	242,16		
2.251-TL ve Üzeri	77	288,73		
Toplam	579			
	Ki-Kare Değeri	Serbestlik Derecesi(df)	Anlamlılık Değeri (P)	
Pearson Chi-Square	8,597	3	,035	

Bu hipotezimizde tesadüfi olarak seçilen ve anketimizi cevaplayan katılımcıların aylık gelir durumları ile Muhasebe mesleğini algılamaları arasında farklılık olup olmadığı sorgulanmaktadır. Muhasebe mesleğine bakış açısı ile anketi cevaplayan katılımcıların aylık gelir durumları arasında $\alpha = 0.05$ anlamlılık düzeyinde anlamlı bir fark olduğu tespit edilerek ($X^2 = 8,597$ ve $p = 0,035$) HA11 hipotezi kabul edilmiştir. Buna göre Kruskal-Wallis test sonuçlarından ortalama uzaklık değerleri dikkate alındığında aylık 750-TL ve altı geliri olan katılımcıların (308,58) aylık 2,251-TL ve üzeri geliri olan katılımcılar (288,73) ile aylık 751-1.500-TL geliri olan katılımcılar (287,40) ve aylık 1.501-2.250-TL geliri olan katılımcılara göre (242,16) "Muhasebecilik, toplumda çok tercih edilen bir meslektir" ifadesini daha çok benimsediği görülmüştür.

HA12: Katılımcıların gelir durumlarına göre "Muhasebecilik, toplumda çok iyi bilinen bir meslektir" ifadesinin algılanmasında toplum katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 16: Muhasebe Mesleğine Bakış Açısı İle Aylık Gelir Arasındaki İlişki

Kruskal-Wallis testi	Sayı	Ort. Uzaklık
750-TL ve Altı	203	296,80
751-1.500-TL	235	295,92
1.501-2.250-TL	64	234,34
2.251-TL ve Üzeri	77	300,27
Toplam	579	

	Ki-Kare Değeri	Serbestlik Derecesi(df)	Anlamlılık Değeri (P)
Pearson Chi-Square	8,912	3	,030

Bu hipotezimizde tesadüfi olarak seçilen ve anketimizi cevaplayan katılımcıların aylık gelir durumları ile Muhasebe mesleğini algılamaları arasında farklılık olup olmadığı sorgulanmaktadır. Muhasebe mesleğine bakış açısı ile anketi cevaplayan katılımcıların aylık gelir durumları arasında $\alpha = 0.05$ anlamlılık düzeyinde anlamlı bir fark olduğu tespit edilerek ($X^2 = 8,912$ ve $p = 0,030$) HA12 hipotezi kabul edilmiştir. Buna göre Kruskal-Wallis test sonuçlarından ortalama uzaklık değerleri dikkate alındığında aylık 2,251-TL ve üzeri geliri olan katılımcıların (300,27), aylık 750-TL ve altı geliri olan katılımcılar (296,80) ile aylık 751-1.500-TL geliri olan katılımcılar (295,92) ve aylık 1.501-2.250-TL geliri olan (234,34) katılımcılara göre "Muhasebecilik, toplumda çok iyi bilinen bir meslektir" ifadesini daha çok benimsediği görülmüştür.

HA13: Katılımcıların mesleklerine göre "Muhasebecilik mesleğini yakınlarıma tavsiye ederim" ifadesinin algılanmasında toplum katmanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 17: Muhasebe Mesleğine Bakış Açısı İle Meslekler Arasındaki İlişki

Kruskal-Wallis testi	Sayı	Ort. Uzaklık
Öğrenci	75	280,59
Esnaf	167	293,61
İşçi	120	275,90
Memur	66	273,24
Çiftçi	27	331,31
Emekli	53	358,74
İşsiz	17	281,71
Diğer	54	258,19
Toplam	579	

	Ki-Kare Değeri	Serbestlik Derecesi(df)	Anlamlılık Değeri (P)
Pearson Chi-Square	15,358	7	,032

Bu hipotezimizde tesadüfi olarak seçilen ve anketimizi cevaplayan katılımcıların meslekleri ile Muhasebe mesleğini algılamaları arasında farklılık olup olmadığı sorgulanmaktadır. Muhasebe mesleğine bakış açısı ile anketi cevaplayan katılımcıların yaşadığı yerler arasında $\alpha = 0.05$ anlamlılık düzeyinde anlamlı

bir fark olduğu tespit edilerek ($X^2 = 15,358$ ve $p = 0,032$) HA13 hipotezi kabul edilmiştir. Buna göre Kruskal-Wallis test sonuçlarından ortalama uzaklık değerleri dikkate alındığında Emekli olan katılımcıların (358,74), çiftçi (331,31) ile Esnaf (293,61) ve diğer meslek gruplarındaki katılımcılara göre, "Muhasebecilik mesleğini yakınlarıma tavsiye ederim" ifadesini daha çok benimsediği görülmüştür.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Muhasebe mesleğinin toplum tarafından algılanmasına yönelik yapılan araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- Muhasebe meslek elemanı mükellefi ile ilgili bilgileri sır olarak saklamalı ve kimseyle bu bilgileri paylaşmamalıdır.
- Toplumun muhasebe mesleğini tanıdığı ancak Muhasebe meslek mensupları SMMM ile YMM arasında yaptıkları iş, üstlendikleri yetki ve sorumluluk açısından fark olduğunu tam olarak bilmediği görülmüştür.
- Katılımcılar, Muhasebe mesleğini genel olarak "vergi mükellefini iş takibinden kurtaran", "vergi mükellefinin yaptığı işi kanunlara uygun yapmasını sağlayan", "toplumda saygınlığı olan", "toplumda çok iyi bilinen", "toplumda iyi kazandıran", "toplumda çok tercih edilen" bir meslek olarak görmektedirler.
- "Muhasebeciler, vergi mükellefinin sadece muhasebe defterini tutarlar" ifadesine %46'lık bir kesim katılırken, %54'lük bir kesim ise katılmadığını yada fikri olmadığını beyan etmiştir. Bu durumda topluma muhasebe mesleğinin ne iş yaptığının anlatılması gerekmektedir.
- Muhasebe mesleği açısından milat kabul edilen 3568 sayılı kanunun Muhasebeciliğin meslek olarak kabul edildiği 1989 yılının toplum tarafından çok fazla bilinmediği ortaya çıkmıştır. Bu durumda topluma muhasebe mesleğinin nasıl yasal statüye kavuşturulduğunun anlatılması gerekmektedir.
- "En iyi muhasebeci, en az vergi çıkaran muhasebecidir" ifadesine anketi cevaplayanların çoğunluğunun katılmadığı görülmüştür. Bu çıkan sonuç toplumun muhasebe mesleğinden en önemli beklentisi olarak değerlendirilebilir.
- "Muhasebecilik mesleğini yakınlarıma tavsiye ederim" ifadesine ise katılımcıların çoğunluğunun katıldığı görülmüştür.
- İlçe Merkezinde yaşayan katılımcıların, diğer yerlerde yaşayan katılımcılara göre, "Muhasebe Mesleği, 1989'da çıkarılan meslek yasasıyla birlikte daha önem kazanmış, toplum katmanlarında algılanma düzeyi yükselmiştir" ve "Muhasebeciler, toplumda saygınlığı olan kimselerdir" ifadelerini daha çok benimsediği görülmüştür.
- Köy-Kasabada yaşayan katılımcıların, diğer yerlerde yaşayan katılımcılara göre, "En iyi muhasebeci, en az vergi çıkaran muhasebecidir" ve "Muhasebeciler, vergi mükellefinin sadece muhasebe defterini tutarlar" ifadelerini daha çok benimsediği görülmüştür.

- 51 yaş ve üzerinde olan katılımcıların, diğer yaş gurubundaki katılımcılara göre, "Muhasebecilik mesleğini yakınlarıma tavsiye ederim" ifadesini daha çok benimsediği görülmüştür.
- Ortaokul mezunu olan katılımcıların, diğer öğrenim düzeylerindeki katılımcılara göre, "En iyi muhasebeci, en az vergi çıkaran muhasebecidir" ve "Muhasebeciler, vergi mükellefinin sadece muhasebe defterini tutarlar" ifadelerini daha çok benimsediği görülmüştür.
- İlkokul mezunu olan katılımcıların, diğer öğrenim düzeylerindeki katılımcılara göre, "Muhasebecilik mesleğini yakınlarıma tavsiye ederim" ifadesini daha çok benimsediği görülmüştür.
- Aylık geliri 750-TL ve altı olan katılımcıların diğer gelir gruplarındaki katılımcılara göre "Muhasebecilik, toplumda çok tercih edilen bir meslektir" ve "Muhasebecilik mesleği, toplumda iyi kazandıran bir meslektir" ifadelerini daha çok benimsediği görülmüştür.
- Aylık geliri 2,251-TL ve üzeri olan katılımcıların, diğer gelir gruplarındaki katılımcılara göre "Muhasebecilik, toplumda çok iyi bilinen bir meslektir" ve "Muhasebeciler, mükelleflerinin vergi beyanının doğruluğundan devlete karşı sorumludurlar" ifadelerini daha çok benimsediği görülmüştür.
- Emekli olan katılımcıların diğer meslek gruplarındaki katılımcılara göre, "Muhasebecilik mesleğini yakınlarıma tavsiye ederim" ifadesini daha çok benimsediği görülmüştür.

Yukarıda sıraladığımız sonuçlar neticesinde muhasebe mesleğinin toplumda yeteri düzeyde bilinmediği bu amaçla topluma tanıtımının yapılması, meslek mensuplarının gerek yaptığı işi gerekse de üstlenmiş olduğu misyonu ve mükellefle devlet arasında üstlendiği rollerin anlatılması gerekmektedir. Mesleki tanıtım için her yıl düzenlenen "Muhasebeciler Haftası" ve "Vergi Haftası"nın mesleğin topluma anlatılması için yeterli olmadığı, mesleğin tanıtımı ve toplumun mesleği tanınması amacıyla bu haftalarda daha yoğun faaliyetlerin yapılması gerekmektedir. Ayrıca toplumumuzun muhasebe mesleği ile ilgili bilinç düzeyinin artırılması amacıyla ortaokul ve lise çağındaki öğrencilere vergi bilincinin oluşturulması ve muhasebe mesleğinin devlet tarafından vergi toplanırken üstlenmiş olduğu rol özellikle vurgulanmak suretiyle yukarıda belirttiğim "Muhasebeciler Haftası" ve "Vergi Haftası"nda Üniversite, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası ve Maliye'nin içinde bulunduğu paydaşlar tarafından etkinlikler düzenlenmesinin toplumsal olarak farkındalık düzeyini artıracağı ve mesleğin algılanmasına olumlu katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

5.KAYNAKÇA

- Altan, Mikail (2004), Muhasebecilik Mesleğinin Toplumda Algılanma Biçimi Üzerine Bir Araştırma, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı.11, (29-54).
- Aysan, Mustafa A. (2007), Muhasebe ve Kurumsal Yönetim, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı.35, Temmuz, (17-24).
- Buffini, F. and A. Cornell (2005), Top talent deserts the professions. *Australian Financial Review*, 8–9, January, (13–15).

Byrne, Marann; Willis, Pauline (2005), Irish Secondary Students' Perceptions of the Work of an Accountant and the Accounting Profession, *Accounting Education: An International Journal*, Vol.14 Issue.4, (367-381).

Clement C. Chen, Keith T. Jones, Audrey N. Scarlata, Dan N. Stone (2012). Does the Holland model of occupational choice (HMOC) perpetuate the Beancounter-Bookkeeper (BB) stereotype of accountants? *Critical Perspectives on Accounting*, Volume 23, Issues 4–5, June, (370-389).

Ekşi,İbrahim Halil-Özçalıcı, Mehmet-Büyükkonuklu, Buket (2011), "Meslek Algılanmasında Etkili Olan Faktörler:Muhasebecilik Örneği", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı.52, Ekim, (67-80).

Kırılıoğlu, Hilmi-Akyel, Nermin (2003), "Mesleki Etik ve Ülkemizde Muhasebe Denetimi" *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı.17, Ocak, (59-68).

www.turmob.org.tr (05-05-2014)